

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Aprile Iunie al anului 1889, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pe lângă assignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se potta ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Martiu 1889, să-și înnoiască abonamentul, pentru-că altfel espeditura va fi silită a sista espedarea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 5 Aprile.

În timpul din urmă s'au sulevat și discutat în presă cu vin interes unele cestiuni, chemate a realisă la noi ore-cari îmbunătățiri pe terenul bisericesc și scolaru.

Sulevarea acestor cestiuni și interesul, cu care s'au discutat ele, au făcut asupra noastră impresiunea, că bărbații de carte din sinul poporului nostru încep a căuta după nouă mijloce, prin cari, prelângă ocupațiunile de până acuma ereditate dela strămoși, se căutam a ne susține, și a merge pași cu poporele conlocuitoare, atât în cele culturale, cât și în procurarea mijlocelor pentru traiul de toate zilele.

Se discută cestiunea cu îmbunătățirea sorții preoților și a învățătorilor nostri, se discută cestiunea, cum putem da poporului desteritatea la facerea de diferite lucruri folositoare, și cu acesta aducem în legătură o îndreptare a atențiunei lui spre meserii, ca să nu fie întrégă massa poporului avisată la córnela plugului, care numai singur nu poate procura mijlocele de subsistență, pe cari le pretinde spiritul timpului de azi, și multele necazuri, cari pe și ce merge se tot înmulțesc.

În amândouă direcțiunile umblăm numai pe pipăite, nu scim de unde să începem, nu cum să inițiam lucrarea, nu scim cum să punem în practică

ideile mult puțin cristalisate, cari le avem despre lucru, și nu scim unde vom ajunge.

Suntem deci cu o îndreptățită sfielă acuma la început, și noi ne scim și espică această situațiune precară.

Până acuma 40 de ani eram legați și de mâni și de picioare.

Nu pôte fi deci vorbă nici de o desvoltare bisericescă cu tendențe pronunțate pentru asigurarea unui viitoru mult puțin îndepărtat.

Ne părea bine, că putem trăi de pe-o și pe alta, că ni se puteau acoperi trebuințele în cele sufletesci prin preoți de legea noastră, a căror cultură de cea a poporului nu se deosebia decât numai prin darul preoției: de a sêvêrși cele sfinte, de a administra tainele.

Sórtea poporului era tristă, de tot tristă, și de un avânt pe terenul industriei nici nu visau ómenii înainte de anul 1848, precum nici astăzi nu visază marea majoritate a poporului.

Este ușor de espicat, pentru-ce până acuma un am putut face nimica pentru preoțimea și învățătórimea noastră, pentru-ce nu am putut produce un curent în sinul poporului pentru îmbrățișarea meseriilor.

Cum că acuma trebuie să facem începutul, despre acesta nime nu se mai mai îndoesce.

Cestiunile, de cari am făcut amintire la începutul acestui articol, sunt: formarea unui fond de pensiuene pentru preoții nostri la vreme de bătrânețe, infirmitate, și pentru veduvele și orfanii lor, și introducerea lucrului de mână în scólele noastre confesionale.

E timpul să facem începutul în interesul ambebelor cestiuni.

Noi nu pentru prima dată ne pronunțăm în cestiunile acestea. Am mai accentuat, că noi credem de neapărată trebuință regularea dotațiunei preoților mai întâiu, și numai după această să urmeze regularea referințelor în cas de infirmitate, bătrânețe sau la cas de mórte.

Și ne am simți fericiți, când am puté produce un curent în direcțiunea acesta printre preoțimea noastră, și am puté procura o discussiune a acestei cestiuni.

Lucrul de mână forméază obiect de discussiuni și la consistoriu, și se va promovă cu raport la sinodul archidiecean. Așteptăm deci să se pronunțe sinodul în direcțiunea acesta.

Un lucru voim să fie constatat din capul locului.

Nu împărtășim vederile acelora, cari militéază prelângă formarea de reuniuni atât pentru fondul de pensiuene al funcționarilor bisericesci, cât și pentru introducerea lucrului de mână în scóle.

Asemenea corporațiuni fără basă în legea fundamentală a bisericei noastre — mai ales în timpurile critice de azi — pot fi nisce încercări zadarnice, și în unele casuri și periculóse.

O basă mai largă de activitate ca cea din statutul organic noué deocamdată nu ne trebuie nici ca preoți, nici ca învățători.

Regularea dotațiunei preoților, a pensionării lor cu mai mari prospecte de trăinicie o pôte face biserica.

Tot asemenea introducerea desterităților tehnice în scólă.

Greutățile începutului sunt multe și mari în toate direcțiunile.

Nóue nu ne este ertat să precipităm un lucru fără a cumpăni toate împregiurările, căci un lucru făcut rău, produce disgust, descuragiare, de ce noi trebuie să ne ferim.

Mai pe sus de toate: Să ne ținem strins între marginile statutului organic.

Revista politică.

Înainte de a intră legislativele țerei în vacanța feriilor de sf. Pasci s'au prezentat spre discutare proiectul de recrutare pe anul 1889.

Comisiunea pentru puterea armată a dietei din Ungaria a primit proiectul, după-ce el a fost bine motivat de ministrul honveđimei, bar. Fejérváry. Proiectul se baséază pe legea de armată, care s'a votat mai în zilele trecute de camera deputaților și de casa magnaților. Conform proiectului contingentul de recruți pentru Ungaria se stabilește cu 42.711 bărbați pe séma armatei comune și 12.000 pe séma honveđimei. Acești numeri se vor votă, așa precum s'au ficsat; ér încât privesce contingentul recruților de întregire, numărul lor nu e ficsat și se vor asentă atăta, câți vor fi apți și respective câți vor fi de lipsă. Cei ce cad la sorți în anul acesta se recrutează din 1868, 1867 și 1866. De un rezultat strălucit al asentării nu pôte fi vorba, deóre-ce sunt tot acei feciori, cari s'au infățisat la asentare și în anul trecut.

O bună impresiune a făcut în țerile Cislaítane o nouă instrucțiune a ministeriului de interne. Până acum poliția și autoritățile politice se ingerau la adu-

FOIȚA.

Amintiri din seminariul academic-pedagogic de pre lângă universitatea din Iena.

(Urmare).

Acésta ar fi referitoriu la material, dar materialul mai trebuie și trecut prin dinți și stomach, unde cu sucurile gastrice produce acțiune chimică, asemenea prin alte părți, până-ce a devenit sânge și pôte ca să ducă materiile asimilátore în țesăturile celulare. Acum ce cugeți, ce i s'ar puté întemplă stomachului, când l'ai încărcă cu petrii nebătucite, sau l'ai încărcă preste măsură, de sigur bóle grozave. Stomachului să nu i fie ertat acésta, ér spiritului da. Pentru acésta e de ajuns să-i dai materialul în porțiuni de aci și până aci și să va îngrijă el de digerare.

Psichologia ne spune, că noi nu putem învăța nimica despre ce în noi nu se află nici o înrudire, deci caută a dá elevului lucruri, cari să afle înrudire cu ceea ce e deja proprietate a spiritului. De altă parte ea ne spune, că nimenea nu se pôte rădică în vârful casei, sburând prin aer, sau în vârful vre-unui turn, ci numai pre o scară sau alte aparate, și acela, care ar încercă așa ceva, ar păți ca și unul din poveste, care voinde să sbóre din un arbore peste un riu, ca să fure din o grădină și-a făcut aripi de lemn, și încercând să-și îndeplinescă pla-

nul seu, s'a scăpat printre clómbelă pomului sfărâmându-și membrele; sau ca Icarus din mitologia grecă, care apropiându-se de sóre i s'au topit aripile de cêră și-a cădút în marea numită după numele lui. Așadară și dela basă cătră vârful. Aceste doué legi aci signalisate în liniamente generali sunt cunoscute în psihologie sub numirea de legile apperceptiunii și abstracțiunii. Fie-care învățământ este un proces a validității acestora și acela, care nu-l validitéază, omórá spiritul. Câți vor fi óre, cari nu o fac acésta?...

Aceste sunt principiile, care le am aflat cu validitate pas de pas în seminariul din cestiune și pe cari prin câteva exemple me voiu încercă să le fac cunoscute publicului românesc.

Să urmăim și aci regula urmată până aci, adevă: să ne ocupăm prima dată cu planul de învățământ, căci cestiunea acestuia este o cestiune cardinală în reforma învățământului.

Stabilirea planului am đis, că nu mai trebuie lăsată arbitriului unui singuratic, sau a unei societăți, ci are să fie condusă de anumite principii științifice, altcum noi orbecăm în întunerecul unei ignoranțe grozave, ut esempla docent deja.

Acésta a început a se face deja de când s'a început în Germania mișcarea pedagogică Herbart-Zilleriană și Ziller mai cu sémă a fost urđitoriul ei atât în seminariul seu din Lipsca, cât și în „Reuniunea pentru pedagogia științifică”, înființată de el, anume cu menirea acésta și cu caracter pur știin-

tific. Acésta reuniune esistă și astăzi și desvóltă în direcțiunea acésta o activitate, cum nu cred să mai esiste la o a doua reuniune. Ea 'și ține adunările sale generali în tot anul la centre diferite, bunăórá ca Asociațiunea noastră transilvană și desbate acolo asupra unei cărți anuale, carea cuprinde tractate științifice, pedagogice și filosofice întrun completarea planului-sistem de învățământ. Domnesce deci aici principiul: „Prüfe und wähle”. Altcum asupra acesteia, am fost publicat eu o dare de sémă încă pe când me aflam în Germania tot în fóia acésta.

Deși așa dară, esistă un feliu de unificare în planul de învățământ, totuși acésta pôte să fie numai încât privesc generalitățile, deóre-ce el va avé să suferé schimbări, după locul natal, după naționalitate, confesiune, secs și chiar diferență de stări. Aici este lăsată o mare libertate spítituală corpurilor didactice, așa dară și la noi în Jena trebuia să ne ocupăm cu planul de învățământ, și încă mult în general, deóre ce acolo ne aflam mulți studenți din diferite părți ale lumii: Francia, Armenia, Norvegia, Transilvania și tot asemenea de diferite naționalități.

Noi aveam un termin hotărit pentru așa numitul „Teoreticum” unde se tractau teme teoretice și se critica prelegerea practică de model, ce avea să se țină de fie-care membru a seminariului în așa numitul „Practicum” în fața tuturor. (Va urma).

nările publice, ce se arangiau de particulari, reu-niuni și societăți; și în ingerința lor mergeau așa departe, încât nu arareori se întâmpla, că comisariul de poliție intrerupea pe vorbitoriu și disolvă adunarea, dacă i se părea ceva nepotrivit și necorespunzător cu legile existente, respective ordinațiunile ministeriale. Conform instrucțiunii celei nouă ministeriale, comisariul, poliția și autoritățile politice nu se mai pot ingeră, cel mult comisariul poate disolvă adunarea, dacă ea se ocupă cu lucruri, ce nu le permite legea, ori militază contra politicii monarhiei și atunci însă are să și bazeze motivele disolvării pe argumente legale și puternice.

La ordinea zilei sunt și comentările presei europene asupra cabinetului nou român. Foile monarhiei noastre și anume cele vieneze dubiteză că Lascar Catargiu ar urmă politica de până acuma; mai bucuroși cred, că actualul cabinet va face treburile Rusiei. „N. Fr. Presse” declară chiar, că noul ministeriu este o ușă, prin cari au intrat unelte străine de a cârmui și că România pierde dreptul a se cârmui singură. Panslavismul, alimen-tat de asociațiunea ortodocșă prinde rădăcini tot mai adânci și se revarsă asupra țerilor cu puterea, cu care s'a manifestat în timpii vechi. La acestea „Românul” din Bucuresci mai adaugă: Din faptele trecute ale dlor Catargiu și Lahovary nici una nu vorbesce contra acestor sgomote. Voim declarațiuni netede, mari, hotărâtoare, să se spună, că România și va alege singură linia de purtare în Orient și să nu dea numai vorbe banale.

Foile maghiare guvernamentale nu au deschis luptă aprigă. Jurnalul oficios „Nemzet” presupune, că regele român se va fi înțeles cu Catargiu și Lahovary asupra politicii esterne; de altcun chestionatul diariu vede în loul cabinet trei ministrii, cari au fost și în cabinetul trecut și acesta este o bună garanță, că politica României nu se va schimbă, ci va rămâne tot a cabinetului trecut. Nu tot așa vorbesc ziarele opoziționale, cari ved în actualul cabinet opera Rusiei dusă la indeplinire și pe Hitrovo ajuns la culmea scopului, ce l urmăria. În jurul lui Catargiu s'au adunat toți reacționarii și rusefilii și exprimă temerea ca nu cumva regele Carol, când a subscris numirea noului guvern să și fi subscris și sentința sa, care e analoă cu a fostului rege sârbesc.

Diarele rusești unanim exprimă sincera satisfacție din incidentul venirii la putere a ministeriului Catargiu, ăr în cercurile guvernamentale, precum se anunță din Petersburg, a făcut o escelență impresie, căci cu plăcere ved rușii că se operează un revirement politic, capabil de a favorisă dezvoltarea simpatilor poporului român pentru Rusia, carea e foarte hotărâtă să observe aceeași purtare desinteresată ca pentru Serbia, și spre scopul acesta actualul cabinet e o garanță puternică, astfel, că ea n'are trebuință a contribui la acest revirement prin nici un amestec în afacerile interioare ale României.

În urma formării noului cabinet radical, s'au format și mai multe grupe parlamentare. Fostul ministru, dl P. Carp, a format un grup așa numit parlamentarism constituțional, ăr Blaremburg clubul liberalilor sinceri. Dl Carp a declarat, că nu va fi ostil contra guvernului, dacă caută guvernul a realisă proiectele inițiate și aduse de fostul guvern.

Spre completarea celor publicate referitoriu la alegerea de episcop din Caransebeș, aflăm de interes a reproduce după „Folia diecesană” raportul despre decurgerea celui sinod extraordinariu electoral.

Sinodul extraordinariu

al eparchiei Caransebeșului pentru alegerea de episcop diecesan, convocat pe Dumineca a V-a din păresimi, adică pe 26 Martiu (7 Aprilie) 1889 la biserica catedrală din Caransebeș, prin dispozițiunea consistoriului eparchial plenariu din 1 Martiu a. c. Nr. 5 plen.

Ședința I ținută în 26 Martiu (7 Aprilie) 1889.

La 7 ore în presera zilei deschiderii sinodului eparchial, s'a ținut priveghere în biserica catedrală din loc, ără Duminecă dimineața la 9 ore Escelenția Sa Înalt Prea Sântul Domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul a oficiat cu asistență numeroasă în biserica catedrală din loc cu hramul s. Georgiu sânta liturgie, apoi parastas pentru odichna sufletului în Domnul fericitului episcop diecesan Ioan Popasu și în fine invocarea sântului Duch, la cari acte solemne au participat deputații sinodului eparchial.

După terminarea serviciului divin sinodul la 12½ ore esmite din sinul seu o deputațiune constatătoare din deputații Ioan Popovici și Ioan Cocora din cler, ără dintre mireni Georgiu Ioanovici, Constantin Radulescu, I. M. Roșu și Dimitrie Lința la Înalt Prea Sântia Sa părintele arhiepiscop și metropolit Miron Romanul spre al invita la deschiderea și conducerea sinodului.

Deputațiunea emisă reîntorcându-se raportază, că Escelenția Sa a primit cu plăcere invitarea și cu bucurie se va înfățișă în mijlocul sinodului.

Sosind Escelenția Sa în sinod, între urări de „să trăescă” ocupă locul presidial și cu învoirea sinodului provacă pe notarii sinodului ordinariu: Trifon Miclea și Ioan Cioloca din cler, apoi dintre mireni pe Ioan Bartolomeiu, Ioan Marcu și Simeon Popeș a-și ocupă locul lor la birou, designând într-una de notariu al zilei pe deputatul Ioan Marcu.

După ce la apelul nominal se constată, că sunt prezenți 55 de deputați și anume: Adam Filip, Barboniu Nicolau, Bartolomeiu Ioan, Babeș Vincențiu, Barzu Traian, Bredicean Coriolan, Broștean Petru, Budințan Ioan, Cioloca, Teodor, Cimponeriu Atanasiu, Cocora Ioan, Curescu Ilie, Drăgălina Patriciu, Gașpar Georgiu, Ghidiu Andreiu, Hațeg Titu, Ionaș Ioan, Ioanovici Georgiu, Ioanovici Alesandru, Lepa Ioan, Lința Dimitrie, Martinescu George, Marcu Ioan, Măran Ioan, Dr. Maniu Aureliu, Miclea Trifon, Mocionyi Antoniu, Dr. Mocionyi Alesandru, Mocionyi Zeno, Moldovan Simeon, Mulescu Paul, Musta Filaret, Nemoian Vasile, Nemoian Ioan, Novac Iuliu, Dr. Olariu Iuliu, Popeș Simeon, Dr. Popovici George, Popovici George, Popovici Ioan protopresbiter, Popovici Ioan notariu, Popovici Stefan, Popovici Dionisie, Popovici Mihai, Popovici Ioan căpitan, Radulescu Constantin, Roșu Ioan, Szerb Georgiu, Sîrbu Ilie, Simonescu Leontin, Stiopon Petru, Stoica Isaia, Teran I. E., Tisu Petru, și Velovan Stefan, ără a bsenți; Dr. Babeș Emil Crenian Antoniu, Oprea Ioan, Petric Iuliu și Spătariu Vladimir și după ce astfel s'a constatat capacitatea sinodului de a luă decisiuni valide, Înaltul presidiu deschide sinodul prin cuvântarea ce noi am publicat-o în Nr. 35 al diariului nostru.

La cuvântarea acesta primită cu viață mulțămită din partea sinodului, deputatul V. Babeș răspunde următoarele:

Escelenția Voastră și Venerat sinod!

Eu cred, că încât privește memoria răpausatului arhieru Ioan Popasu, pe care l'am pierdut, după-cum s'a manifestat la timpul seu: meritele sale neperitoare și virtuțile sale însesi îl vor face nemuritoriu. Pentru noi este neapărat de trebuință, precum a binevoit a accentuă și Escelenția Sa, ca să dăm espreziune profundeii noastre dureri despre pierderea adânc simțită a decedatului arhieru Ioan Popasu. Fac deci propunerea, ca într-o cuvântare a Escelenției Sale să se petrecă la protocol, ără din partea sinodului să se ia conclud, în care să se exprime durerea noastră pentru marea pierdere. Încât privește sfaturile pre înțelepte, care ni le-a dat Escelenția Sa, eu cred, că noi le vom sci aprea și vom corăspunde în totă privința. Mai departe cred, că este o datorință a noastră, ca să felicităm pe Escelenția Sa, pe carele astăzi avem fericirea al ved în mijlocul nostru ca conducătoriu al actului însemnat de alegere, ce-l vom săvârși, și așa îi dicem cu toții, ca bunul Dău să-l țină la mulți ani. (Să trăescă).

Sinodul în urma acestei propuneri decide, ca părintescile cuvinte ale Escelenției Sale adresate sinodului să se introducă din cuvânt în cuvânt la protocol, exprimând într-una sinodul cea mai adâncă durere pentru pierderea Prea Sântiei Sale a binemeritatului episcop diecesan Ioan Popasu, a cărui memorie se va păstră din generațiune în generațiune.

Presentându-se raportul consistoriului diecesan plenariu ddto 24 Martiu a. c. Nr. 12 plen. despre încetarea din viață a în Domnul adormitului episcop desamintit și despre dispozițiunile luate de către consistoriu în urma acestei triste întâmplări, acest raport cetindu-se se alătură sub A) la protocol și asupra lui sinodul ia următorul conclud: Acele părți ale raportului, care se refer la mărtea în Domnul răpausatului episcop, la administrarea provisorie a dieceei și la dispozițiunile luate pentru convocarea sinodului eparchial electoral present, să iau la cunoștință, ără celelalte părți, ce privesc inventarea averii remase și a fondului instruct mobil, să derivă procsimului sinod eparchial ordinariu spre competență afacere.

Mai departe prezentându-se actele referitoare la alegerile supletorii de deputați pentru sinodul eparchial și anume a câte unui deputat preofesc în cercurile vacante Brebul și Zgribesci, apoi a câte unui deputat mirin în cercurile Boșamontană, Jebel, Fizeș, precum și acelor două mandate din cercul Ghilad, sinodul le predă comisiunei verificătoare constatătoare din deputații: Andreiu Ghidiu, Leontin Simonescu și Ioan Bartolomeiu spre cenzurare și raportare.

Înaltul presidiu comunică, că deputatul Iuliu Petric, fiind infirm, prin telegram cere concediu pentru durata acestui sinod. Asemenea și deputatul Ioan Oprea tot din cauza morbului cere concediu pentru durata acestui sinod.

Sinodul acordă concediile cerute.

Ne mai fiind alte obiecte de pertractat, la întrebarea Înaltului presidiu, sinodul decide ținerea ședinții procsime pe adi la 7 ore sêra în sala comunității de avere, punând la ordinea zilei raportul comisiunei verificătoare și astfel Înaltul presidiu ridică ședința.

Miron Romanul m. p.,

arhiepiscop și metropolit.

Ioan Marcu m. p.,

deputat și notariu al zilei.

Inscințare.

Subscriși, ca să putem dă onoratalui public socotă de venitului balului ținut la 16 Februaru 1889 pentru înmulțirea fondului elevilor morboși dela gimnasiul din Brad, — rugăm și pe acei onorați domni, cari încă nu ni-au renapoiat listele de

colectare să binevoescă a ni-le renapoiă până la finea lunii curente cu ori ce rezultat.

Brad, 1/13 Aprilie, 1889.

Vasilu Boneu,
președinte.

Petru Rimbaș,
secretariu

Varietăți.

* (Pentru oficerii dela glôte.) Ministerul pentru apărarea teritorială a emis o ordinațiune, referitoare la instrucțiunea oficerilor glotași, din care estragem următoarele: Pentru designarea de oficeri la glôte (câci denumirea se face numai în timp de războiu) poate fi capabil ori cine, care a fost oficer și suboficer, apoi ori-care cetățen, carele a urmat cu succes un curs pentru instruirea viitorilor oficeri glotași. Reflectanții de ambele categorii trebuie să fie liberi de ori-ce serviciu militar, nepetați, să nu fie servitori și să fie sănătoși. Oficerii de o dinioră și suboficerii au a și trimite cererile de designare la comanda districtuală de glotași din ținutul lor în fie-care an înainte de 10 Octobrie, și dacă se poate să o prezenteze în persoană. Cei-ce vor să participe la vre-un curs au a și le trimite nainte de 1 Maiu. Cererile să fie înzestrate cu toate documentele ce-i designază poziția, la care a ajuns și îi determină persoana. Cursuri se vor țină anual pentru infanterie în: Budapesta, B. Gyula, Dobrițin, Oradea-mare, Seghedin, Teresiopol, Verșet, Lugos, Cașovia, Mișcolț, Munkács, Sătmar, Pojon, Leva, Trencin, Neoplanta, Albaregală, Oedenburg, Cinci-biserici, Canisa-mare, Cluș, M-Oșorheiu, Sibiu, Brașov, Agram etc., ăr pentru cavalerie în Ardél se vor țină în M. Oșorheiu.

* (Societatea pentru misiunea ortodocșă.) Acesta societate cu centrul în Moscva în anul 1887 a avut comitete în 37 de eparchii, afară de Moscva. Membri ordinari au fost 7742, din cari în comitete 5522, ăr în consiliu 2220. În decursul anului s'au strâns prin comitete suma de 116.383 ruble, la care alăturându se banii strânși cu discul din biserici 31.573 precum și restul din anul precedent, capitalul cu 1 Ianuaru 1888 a fost de 686, 714 ruble. O sumă considerabilă s'a destinat pentru misiuni și alte lucrări ale societății.

* (Dela Academia română.) Academia română a ales membrii corespondenți pentru secțiunea literară pe dl Gion Ionescu; pentru secțiunea istorică pe dl Onciu, prof. la facultatea din Cernăuți, Al. Xenopol și din Banat pe dl P. Broștean, pentru secțiunea științifică pe Dr. Babeș, Dr. Istrati și Culian, profesor în Iași. Dintre premiile, cari le-a mai acordat academia sunt: premiul statului Heliade-Rădulescu de 5000 lei d-lui A. D. Xenopol pentru primul volum din „Istoria Românilor”; apoi d-lor Teofil Frâncu și G. Candrea 2500 lei pentru cartea intitulată „Românii din munții apuseni”.

* (Esamen.) Esamenul elevilor din cott. Sibiu, cari au urmat cursul teoretic de ără și au fost instruați în ale economiei va avă loc Vineri în 19 l. c. la 9 ore a. m. în institutul economiei de instrucțiune (Têrgul vitelor Nr. 10.) Asistarea la esamen se concede ori și cui.

* (Poetul Eminescu.) Săracul Eminescu! Mai zilele trecute doctorii au semnat în stabilimentul d-rului Șuțu actul, prin care se constată din nou incurabila lui nebunie. Și acum se indeletnicesc cu facerea versurilor, scandează latinesc, aplică versurilor române cadența scansiunei latine, spune și povestesc lucruri cu o luciditate extraordinară și care te spăimântă și apoi de odată firul logic al ideii se rupe, mintea i se întunecă, iuțela vorbirei devine amețitoare și din când în când un ris zănatic și lăgăbru însoțește nădrăvăniile, în carele cel ce fu Eminescu bate ore întregi câmpii. Te cutremuri în fața unei astfel de ruini, scrie „Epoca”.

* (Demonstrațiuni.) Frecuantanții academiei montanistice din Șemniț au arangiat un chiari-vari la reîntorcerea deputatului orașului, Aureliu Pech. Ministrul Szapáry a îndrumat prin fir telegrafic direcțiunea institutului, ca să purcedă cu cea mare asprime și să introducă cercetare disciplinară contra studenților, cari au luat parte la demonstrațiune.

* (Defraudare.) Din Arad se scrie, că la banca de comerț și industrie s'a descoperit o defraudare de 335,000 fl. Scirea acesta a provocat mare senzație cu atât mai vîrtos, că până acum nu se scie, cine e defraudatoriul, se presupune însă, că defraudarea a comis-o răpausatul secretariu general.

Rudolf Bergner.

Savantul german, carele cu atâta rêvnă a căutat să pătrundă în viața poporului românesc și ale cărui scrieri sunt o fidelă iconă, zugrăvită cu cele mai esate colorii, ne-a surprins cu o nouă scriere: „Die Judenhererschaft in den Karpathenländer”.

Scrierea, ce e drept, precum arată și titlul, nu ne privește direct. Ne privește însă indirect, și

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6 ^o / _o	—.—	—.—
Renta de aur ung. de 4 ^o / _o	102.70	102.90
Galbin	5.68	5.60
Napoleon	9 51 ¹ / ₂	9.52
100 marce nemțesci	58.75	58.75
London pe (poliță de trei luni)	121.25	120.40

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„Amicul Familiei.” Ziaru beletristic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 zi a luni în numeri câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoșe; și publică articlii sociali, poesii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează cestiuni literare și științifice cu reflecșiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„Preotul Român.” Ziaru bisericesc, scolaric și literar — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericească, scolarică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— Colectanții primesc gratis tot al patruilea exemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere. —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbei românești în vorbire și scriere înveterită și aprepăiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valoroșe, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl. autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se dîcă, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novellă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novellă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novellă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novellă originală. — Continuarea novejlei: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novellă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novellă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepotul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novellă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novellă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sătenului Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr.; — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scôlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borogovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnaziul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scôla populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la toate sârbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât să fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprei scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o notiță istorică la fie-care sârbătoare, — care arăta timpul introducerii, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sârbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întâmplătoare în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea ômenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmăze o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela mörte, 2 — a mörtei dela bărbat, 3 — a părintelui dela fiu, 4 — mamei dela fiu, 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoșilor dela moși, mörse, buni, bune, străbuni, străbune, 8 — a nepoșilor dela unchi și mătușe, 9 — dela nemuri și consăngeni mai depărtați, 10 — dela consoți de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrate amănunțat tuturor cerințelor preoției fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunei, în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Serisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și laudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Ioșif Frappporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu. — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul spedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul archidieceșan din Blaș, actualmintă vicariu archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele reerate de relațiunile și lipsele băeșilor nostri, ăr ceremoniile bisericesci, înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Acesta scriere are să fie un îndreptariu în mâna cateheșilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală, ce au să o dea micilor băeșii. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care poartă clausula aprobărei, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în teșt, — esempl. 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinți părintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului post. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumneșeșca Liturghie, a celui dintru sfinți părintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele aceluia sfinți părinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ascs. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul Mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secșele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secșele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sânteii Vergure Maria a Născătoreii de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a.

[8] 9—50

➡ A se adresă la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania, ➡
unde se cumperă acții dela bance cu prețurile cele mai bune.